

Карар Постановление

№ 1

02.02.2023 г.

«2023 - 2027 елларга Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү һәм үстерү» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү максатларында «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә,

КАРАР ИТӘМ:

1. «2023 - 2027 елларга Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү һәм үстерү» муниципаль программасын әлеге карарга кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

Н. В. Чачакаев

Башкарма комитет
житәкчесе карарына кушымта
ТР ТКМР «Кама Аланы шТП»
муниципаль берәмлеге
02.02.2023 № 1

Программа
«Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм һәм аларны үстерү
Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы
шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә
2023-2027 елларга

Эчтәлеге

Программа паспорты.....	4
1 бүлек. Гомуми положениеләр	7
2 нче бүлек. Муниципаль берәмлектәге «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» эшқуарлык һәм инвестиция климатына анализ.....	7
3 бүлек. Программаның төп максатлары һәм бурычлары.....	12
4 нче бүлек. Программаның төп принциплары.....	13
5 бүлек. Проблеманың эчтәлеге һәм аны программа ысуллары белән хәл итү кирәклеген нигезләү.....	13
6 бүлек. Программалы чаралар системасы.....	15
7 бүлек. Программа белән идарә итүне оештыру (Программаны гамәлгә ашыру механизмы).....	17
8 бүлек. Программаны гамәлгә ашыруның барышын контрольдә тоту.....	17
9 бүлек. Программаның социаль-иқтисадый нәтижәләлеген бәяләү.....	18

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	«2023 - 2027 елларга Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм» программасы (алга таба - Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	<ul style="list-style-type: none"> - «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2005 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон; - «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәгә 209-ФЗ номерлы Федераль закон; - «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы; - Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге уставы.
Программаның заказчысы	Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты
Программаны эшләүче	Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты
Программа чараларын үтәүчеләр	Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты
Программаның төп максатлары	<ul style="list-style-type: none"> - Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенң социаль-иқтисадый бурычларын хәл итүдә кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү һәм аларның ролен күтәрү өчен уңай шартлар тудыру; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларының конкурентлык сәләтен тәмин итү; - гамәлдәгә кече һәм урта эшкуарлыкның яңа субъектларын саклап калу һәм булдыру; - базарның жирле житештерүчеләр товарлары һәм хезмәт күрсәтүләре белән тулылығы; - Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенң кече һәм урта эшкуарлык субъектларына алар

	<p>житештерэ торган товарларны (эшлэрне, хезмэт күрсэтүлэрне) алга жибэрүдө ярдэм күрсөтү;</p> <ul style="list-style-type: none"> - халыкның мәшгульлеген тээмин итү һәм үзмәшгульлекне үстерү; - талантлы яшьлэрне һәм потенциал идарәчелэрне кече һәм урта эшкуарлыкка жәлеп итү; - Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге предприятиеләре житештерэ торган тулаем продукция күләмендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары житештерэ торган товарлар (эшләр, хезмэт күрсөтүләр) өлешен арттыру; - барлык дәрәжәдәге бюджетларның салым керемнәрендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан түлэнгән салымнар өлешен арттыру.
<p>Программаның бурычлары</p>	<ul style="list-style-type: none"> - «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдэм итү инфраструктурасын үстерү; - «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге кече һәм урта эшкуарлығының конкурентлыкка сәләтлелеген һәм инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген арттыру; - ижтимагый һәм һөнәри оешмаларның һәм эшкуарлар берләшмәләренә ролен көчәйтү; - Бизнес алып бару һәм инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен инвестиция ягыннан кызыклы территория буларак «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеген үстерү чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мөлкәти ярдэм; - «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә һәм «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдэм инфраструктурасын төзүче оешмаларга мәгълүмати ярдэм күрсөтү; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация һәм оештыру ярдәме; - кече эшкуарлыкны төрле өлкәләрдә: торак-коммуналь, төзекләндерү, ремонт-төзелеш эшләрендә, жәмәгать туклануында муниципаль заказлар үтәүгә жәлеп итү; - коррупциягә күмәк каршы көрәш төркемен гамәлгә

		ашыру һәм башкалар.
Программаны ашыру сроклары	гамәлгә	2023-2027 еллар.
Программаның чаралары исемлеге	төп	<ul style="list-style-type: none"> - кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен шартлар камилләштерү; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына финанс ярдәме; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасы эшчәнлеген тәэмин итү; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати, консультация һәм мөлкәт ярдәме; - кече һәм урта эшкуарлык өлкәсендә социаль яклау һәм хезмәтне саклау механизмнарын эшләү һәм гамәлгә кертү.
Программаны ашыруның нәтижеләре	гамәлгә көтелгән	<ul style="list-style-type: none"> - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары санын арттыру; - кече һәм урта эшкуарлыкта уртача хезмәт хакы күләмен тармак буенча уртача дәрәжәгә кадәр арттыру; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларыннан барлык дәрәжәдәге бюджетларга салым керемнәрен арттыру; - жирлек инфраструктурасын үстерү һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту; - кече һәм урта бизнес оешмалары тарафыннан үз производствосы товарлары, башкарылган эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр күләмен арттыру; - продукция сату базарын киңәйтү; - шәһәр жирлеге бюджетна кече эшкуарлык субъектларыннан керемнәр өлешен арттыру; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларын методик тәэмин итү исәбенә югары мәгълүмати активлык һәм хәбәрдарлык; - эшсезлек дәрәжәсен киметү; - хакимияткә ышанычны ныгыту, кече һәм урта эшкуарлык субъектлары һәм жирлекнең жирле үзидарә органнары арасында эшлекле мөнәсәбәтләрне үстерү.
Программаны күләме һәм чыганакалары	финанслау	Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, район, муниципаль берәмлек, бюджеттан тыш фондлар акчалары, эшкуарларның үз акчалары һәм жәлеп ителгән инвестицияләр
Программаның оештыру системасы	үтәлешен торуны	Программаны гамәлгә ашыруның мониторингы «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижеләренә ел саен анализ ясау ярдәмендә гамәлгә ашырыла.

1. Гомуми нигезлэмэләр

Әлеге Программа «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлдәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - 209-ФЗ) нигезендә, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшлэнгән.

131-ФЗ нигезендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итү мәсьәләләре керә.

209-ФЗ кабул ителү сәбәпле, жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары (алга таба - КУЭ) үсеш өчен шартлар тудыру кертелгән.

Программаның объекты булып кече һәм урта эшкуарлык субъектлары - юридик затлар һәм индивидуаль эшкуарлар тора. Жайлаштыру предметы - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына муниципаль ярдәм күрсәтү.

Әлеге Программаның максатлары һәм төп бурычлары Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән.

Программа Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өлкәсендәге максатларга ирешүгә юнәлдерелгән чаралар исемлеген, чараларны гамәлгә ашыру өчен җаваплы булган аларны финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын, эшчәнлекнең нәтижәләгә күрсәткечләрен билгели.

Программа Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә социаль-икътисадый үстерүнең 2023-2027 ел чорына Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә социаль-икътисадый үсеш фаразында каралган төп өстенлекләрен исәпкә алып эшләнә.

2. «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә эшкуарлык һәм инвестиция климатын анализлау

Кече һәм урта бизнес субъектлары үсешенә анализ 2022 елда статистик мәгълүматлар нигезендә үткәрелде. Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә 2022 елның 31 декабрдә торышы буенча эшкуарлык эшчәнлеген кече һәм урта эшкуарлыкның 280 субъекты (индивидуаль эшкуарларны да кертеп) башкарды. Шулар исәптән 74 предприятие һәм оешма.

Икътисадый эшчәнлек төрләре буенча кече эшкуарлык (КУЭ) икътисадның барлык тармаclarын колачлый. Кече һәм урта эшмәкәрләрнең эш белән тәэмин итү буенча тармак структурасында ваклап сату өлеше иң зур.

Сәүдә иткәннән соң мәшгульлек һәм әһәмиятлелек буенча икенче урында торак-коммуналь хужалык (торак-коммуналь хужалык) һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү хезмәтләре тора. Бу тармакта түбәндәге хезмәтләр күрсәтелә: «Безнең Кама Аланы» ИК» ЖЧЖ, «Жилищный Сервис» ЖЧЖ, «КомСервис» ЖЧЖ, «Лифтремонт» ЖЧЖ һәм башкалар. Индивидуаль эшкуарлар тарафыннан киём-салым һәм аяк киеме ремонтлау остаханәләре, чәчтарашханә, фотосалоннар, хезмәт күрсәтү стацияләре (СТО), мунча һәм башкалар ачылды.

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү, инвестицион кызыклылыкны күтәрү «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә керем потенциалы үсешенә турыдан-туры йогынты ясый торган жирлекне икътисадый үстерүнең мөһим стратегик приоритетларының берсе булды һәм шулай булып кала бирә. Нәкъ менә кече һәм урта бизнес "Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы" муниципаль берәмлегенә күп кенә халкы өчен Татар АЭС төзелешен туктатканнан соң яшәү чарасы булган.

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү нәтижәсендә халыкны эш белән тәмин итү, кулланучылар базарын товарлар һәм хезмәт күрсәтүләр белән баету, конкурент мохит булдыру мөмкин булды, бу - хужалык итүнең заманча базар системасының аерылгысыз элементы булып тора. Кече һәм урта эшкуарлыкның әһәмияте аның үзенчәлекле үзлекләренә бәйле, аларның иң мөһиме - оперативлык һәм мобильлек, базар конъюнктурасы үзгәрешләренә җайлашу сәләте.

Кече һәм урта бизнес бүгенге көндә муниципаль берәмлек икътисадының төп элементларының берсе булып тора, чөнки икътисадый һәм социаль бурычларны хәл итүдә сизелерлек роль уйный, халыкның мәшгульлеген һәм икътисадый мөстәкыйльлеген, шулай ук барлык дәрәжәдәге бюджетларга салым керемнәренән тотрыклылыгын тәмин итә.

Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы

Күрсәткеч исеме	Доля, %ларда
Полимерларны эшкәртү	95,24
Машина төзелеше	3,64
Тегү промышленносте	0,16
Азык-төлек продуктлары житештерү	0,04

Бүгенге көндә «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә икътисадта өстенлекле рольне полимер материаллар эшкәртү алып тора.

Жирлекнең сәнәгать продукциясен житештерү структурасында төп өлеш «Нова Ролл-стрейч» ЖЧЖнең («Кама Аланы Индустриаль паркы» идарәче компаниясе) ЖЧЖнең хокук дэвамчысы) - төяп жибәрелгән продукциянең гомуми күләменә 95,24%ына туры килә.

Әһәмияте буенча икенче урында машина төзелеше тора - 3,64%. Әлеге тармакта ике предприятие эшли: «Термокам» фирмасы ЖЧЖ һәм «КамДетальПроект» ПКФ» ЖЧЖ.

Кама - Полянка тегү фабрикасы төрле өлкэләр хезмәткәрләре өчен махсус киёмнәр тегү белән шөгыльләнә. Фабрика продукциясен төп сатып алучылар булып «Татнефть» ААЖ, «ТАНЕКО» АЖ, «Таиф-НК» ААЖ, республиканың медицина учреждениеләре, шулай ук Түбән Кама шәһәре һәм Түбән Кама районы предприятиеләре тора. Жирлектә сәнәгать продукциясен житештерү структурасында тегү фабрикасы өлеше - 0,16%.

«Тама» КФХ ЖЧЖенең фермер хужалыгы авыл хужалыгы продукциясен житештерү, эшкәртү һәм сату белән шөгыльләнә (югары һәм беренче сортлы он, отрубай һәм макарон әйберләре һ.б.). Аның структурадагы өлеше - 0,04% тәшкит итә.

Соңгы елларда шәхси капиталны сәүдә, жәмәгать туклануы һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү даирәсенә актив жәлеп итү нәтижәсендә милекчеләр даирәсе шактый киңәйдә, ирекле эшкуарлык эшчәнлегә өчен яңа мөмкинлекләр булдырылды, конкурентлы мохит барлыкка килде.

Федераль салым хезмәтенең кече һәм урта эшкуарлык субъектларының бердәм реестры мәгълүматлары нигезендә «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегә территориясендә 2022 елда кече предприятиеләрнең гомуми саны 280 субъект (индивидуаль эшкуарларны да кертеп), шул исәптән предприятиеләр һәм оешмалар - 74. (2021 елда - 280, шул исәптән ИП - 203, юридик затлар - 77) тәшкит иткән.

Икътисади эшчәнлек төрләре буенча кече һәм урта эшкуарлык (КУЭ) икътисадның барлык тармакларын колачлый. МСПның эш белән тәэмин итү буенча тармак структурасында иң зур өлеш - 33,6 процент ваклап сату, ТКХ һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү өлкәсе - 27,5%; машина төзелеше - 15,6%, резина-техник эшләнмәләр житештерү - 5,3%, тегү производствосы - 4,5%, төзелеш - 4,6%, авыл хужалыгы - 1,5%, һәм эшчәнлекнең башка төрләре - 7,3%.

КУЭ субъектлары (шәхси эшмәкәрләрне дә кертеп) ачык:

Исеме	Объектлар саны
АЗС, ГЗС	4
Даруханәләр	7
Парикмахерскийлар (шул исәптән матурлык салоннары - 5)	16
Фотосалоннар	3
Мунча	1
Техник хезмәт күрсәтү оешмалары (СТО)	3
Киём-салым һәм аяк киеме ремонтлау остаханәләре	5
Башка (архитектура һәм инженерлык эзләнүләре, риэлтерлык, реклама, ритуаль, стоматология, бухгалтерлык, банк, нәшрият хезмәтләре, пассажирлар йөртү, агенство, белем-күңел ачу хезмәтләре, компьютер программа тәэмин ителешен эшләү һәм башкалар), шулай ук гараж кооперативлары һәм автостоянкалар, транспорт чаралары өчен стоянкалар күрсәтү буенча әйдәп баручы эшчәнлек.	

Авыл хужалыгы юнөлешендә:

- Авыл хужалыгы продукциясен житештерү, эшкәртү һәм сату белән шөгыльләнә торган «Тама» КФХ ЖЧЖ (югары һәм беренче сортлы он, отрубай һәм макарон эйберләре һ.б.лар), 11 кеше эшли. Авыл хужалыгы жирләренең гомуми мәйданы «Тама» ЖЧЖенең КФХ 407,13 гектар. Жирлек территориясендә үз продукциясен сату өчен предприятие «ТЭМЛЕ» 3 кибетен ачкан.

- «Кама Аланы икмәк кабул итү предприятиесе» ЖЧЖ «Кама Аланы» шәһәр тибындагы пирстан йөкләр ташу өчен склад комплексы төзү проектын гамәлгә ашыра (авыл хужалыгы продукциясен, шул исәптән, пирстан бөртекле һәм кузаклы культураларны, эшкәртү өчен). Жыелма 3 склад төзелде һәм файдалануга тапшырылды, үлчәү һәм лабораториянең эчке эшләр төгәлләнде, киптерү жайланмасы сатып алынды.

Яшелчәләрне эшкәртү цехын төзү проектын гамәлгә ашыру стадиясендә, яшелчәләрне эшкәртү буенча технологик жайланмалар сатып алу һәм урнаштыру белән «Алан», «Жимеш» СК. Проектны гамәлгә ашыру өчен «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең башкарма комитеты тарафыннан предприятиегә индустриаль парк территориясендә муниципаль милектәге жир кишәрлеге арендага бирелгән. Проектның инициаторы итеп билгеләнгән участка теплица корпуслары төзелде.

«Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү буенча үткәрелә торган эшкә карамастан, хәзерге вакытта инновацион эшчәнлекне тулы күләмдә колачларга, хезмәткә сәләтле халыкның мәшгульлеге мәсьәләләрен хәл итәргә насыйп булмады.

2022 елда Кама Аланы кече предприятиеләренең икътисадый эшчәнлек төрләре буенча анализ күрсәткәнчә, МСПның тармак структурасында хезмәт күрсәтүләр сату һәм даирәсе өстенлек итә, КУЭ югары технологияле һәм инновацион субъектлары үсеш алмаган, муниципаль берәмлек территориясендә кунакханә һәм ресторан бизнесы, туризм һәм ял өлкәсендә хезмәт күрсәтүче кече һәм урта предприятиеләр юк диярлек.

Кече һәм урта бизнес субъектларының үсешен тоткарлаучы проблемалар күбесенчә әлеге чорның макроикътисадый ситуациясеннән килеп чыга.

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүне тоткарлаучы мөһим тискәре фактор - аңа ярдәм итүнең алга киткән базар механизмнары булмау. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларының аякка басуына һәм үсешенә түбәндәге факторлар житди йогынты ясый:

- яңа кабул ителә торган закон актларының гамәлдәге хокукый нормаларга туры килмәве өлешендә законнарның камил булмавы;

- тотрыксыз салым сәясәте;

- кече һәм урта бизнес субъектларына ярдәм итү һәм үстерү өчен бюджет акчаларын тотуның бюджет финанславы чикләнгән, эшләнгән һәм закон тарафыннан расланган нормативлары булмау.

Болар барысы да кече предприятиеләр һәм индивидуаль эшкуарларның "күлэгәгә китү", ялланган хезмәткәрләргә карата РФ Хезмәт кодексы нигезләмәләрен бозу, рәсми хезмәт хакы дәрәжәсен киметү өчен алшартлар тудыра.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары үсешенә йогынты ясаучы факторларны анализлау гамәлдәге проблемаларны эшкуарларның, аларның ижтимагый берләшмәләренә һәм жирле үзидарә органнарының килештерелгән гамәлләре белән генә хәл итәргә мөмкин булуын күрсәтә.

«Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә кече һәм урта бизнесны үстерүне тоткарлаучы сәбәпләрне үткәрелгән анализлау нәтижәсендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә комачаулый торган төп проблемалар ачыкланды:

- шәхси бизнесны оештыру һәм үстерү өлкәсендә халыкның инициативасы түбән булу;
- кече һәм урта предприятиеләрдә эшлөчү халыкның эшкуарлык культурасы һәм кадрларның квалификациясе түбән дәрәжәдә;
- башлангыч капиталның булмавы һәм эшкуарлык эшчәнлеген уңышлы башлау өчен белемнәренә жетмәве;
- үсеш өчен финанс чаралары жетмәү, үз әйләнеш чараларының жетмәве, искерү һәм жиһазларның булмавы;
- кредит ресурсларына чикләнгән керү;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына финанс ярдәменә чикләнгән спектры (кредитларны гарантияләү һәм иминләштерү системасы булмау, банктар, лизинг һәм иминият компанияләре тарафыннан ташламалар бирү механизмы булмау, аз кредит-инвестиция хезмәте күрсәтү);
- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары эшчәнлегенә гамәлгә ашыру буенча административ-рөхсәт бирү системасы катлауландырылган (лицензияләү, сертификацияләү, контроль системасы);
- транспорт инфраструктурасы жетәрлек дәрәжәдә үсмәгән эшкуарлык эшчәнлегенә югары финанс куркынычлары;
- предприятие продукциясенә ихтыяж жетәрлек булмау, продукцияне сатудагы кыенлыктар;
- энергия чыганаclarына һәм чималга бәяләренә даими үсеш;
- икътисади ситуациянең билгесезлеге; югары салым йөкләнеше;
- эре һәм челтәр компанияләре ягыннан конкуренция көчәя.

«Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә эшкуарлык һәм инвестиция климатын билгеләүче проблемалар үзара бәйлелекнең югары дәрәжәсенә ия, шуңа күрә аларны хәл итү программа-максатчан методтан файдалануны таләп итә, ул сәясәтне уңайлы эшмәкәрлек һәм инвестиция климатын үстерү өчен шартлар тудыруга, бюджет акчаларыннан максатчан һәм нәтижәле файдаланганда, барлык дәрәжәләрдә үзгәртәргә мөмкинлек бирәчәк.

Кече һәм урта эшкуарлык хәзерге базар икътисадының мөһим состав өлеше булып тора. Социаль аспектта кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү - халыкның яшәшәненә яңа сыйфаты, гражданның кирәкле товарлар һәм хезмәтләр белән

тәэмин итү, граждан жәмгыятенен урта сыйныф һәм демократик институтларын формалаштыру, муниципаль социаль программаларны гамәлгә ашыру.

Муниципаль ярдәм түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- эш башлаучы эшкуарларга мәгълүмати, консультатив ярдәм аша ярдәм күрсәтергә;
- финанс, (шул исәптән гарантияле) мөлкәти, мәгълүмати - консультатив ярдәм механизмнары аша, шулай ук кече һәм урта эшкуарлык субъектлары житештерә торган товарларны һәм хезмәтләргә базарга чыгару юлы белән, кече һәм урта эшкуарлык субъектларының эшчәнлеген һәм алга таба үсешен саклап калу;
- төрле конкурслар уздыру аша яшьләр арасында эшкуарлык эшчәнлеген популярлаштырырга;
- эшкуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү юлы белән эшсез гражданның үзмәшгульлеген стимуллаштыру.

Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге өчен кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм күрсәтү буенча муниципаль сәясәтне гамәлгә ашыруның төп инструменты булып «2023 - 2023 елларга Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр» муниципаль берәмлегенә ярдәм итү һәм үстерү» муниципаль программасы тора.

3. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

3.1. Программаның төп максатлары түбәндәгеләр:

- Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенен социаль-иқтисадый бурычларын хәл итүдә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары үсеш өчен уңай шартлар тудыру;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларының конкурентлык сәләтен тәэмин итү;
- гамәлдәге кече һәм урта эшкуарлыкның яна субъектларын саклап калу һәм булдыру; базарның жирле житештерүчеләр товарлары һәм хезмәт күрсәтүләре белән тулылығы; Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенен кече һәм урта эшкуарлык субъектларына алар житештерә торган товарларны (эшләргә, хезмәт күрсәтүләргә) алга жибәрүдә ярдәм күрсәтү;
- кече һәм урта эшкуарлык санын арттыру;
- халыкның мәшгульлеген тәэмин итү һәм үзмәшгульлекне үстерү;
- кече һәм урта эшкуарлык санын арттыру;
- халыкның мәшгульлеген тәэмин итү һәм үзмәшгульлекне үстерү;
- талантлы яшьләргә һәм потенциал идарәчеләргә ачыклау һәм кече эшкуарлыкка жәлеп итү;
- Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге предприятиеләре житештерә торган тулаем продукция күләмендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары житештерә торган товарлар (эшләргә, хезмәт күрсәтүләргә) өлешен арттыру;

- барлык дәрәжәдәге бюджетларның салым керемнәрендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан түләнгән салымнар өлешен арттыру.

3.2. Куелган максатларга ирешү өчен хәл ителергә тиешле бурычлар:

- Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын үстерү;
- кече һәм урта эшкуарлыкның конкурентлыкка сәләтлелеген һәм инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген арттыру;
- ижтимагый һәм һөнәри оешмаларның һәм эшкуарлар берләшмәләренә ролен көчәйтү;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм;
- Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларын һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларын яклау инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмаларга мәгълүмати ярдәм;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация һәм оештыру ярдәме; - кече һәм урта эшкуарлыкны төрле өлкәләрдә: торак-коммуналь даирәдә, төзекләндерү өлкәсендә, ремонт-төзөлеш эшләрендә, жәмәгать туклануында һ.б. муниципаль заказларны үтәүгә жәлеп итү.

Программаның бурычлары аның соңгы максаты белән билгеләнә һәм эшкуарлык эшчәнлеген активлаштыруга, яңа эш урыннары булдыруга һәм эшкуарлыкка жәлеп ителгән халыкның киң катламнарының тормыш дәрәжәсен күтәрүгә ярдәм итә торган уңайлы мохит булдырудан гыйбарәт.

4. Программаның төп принциплары

Программаның төп принциплары түбәндәгеләр:

- КУЭ субъектлары тарафыннан ярдәм күрсәтүне сорап мөрәжәгать итү тәртибе;
- КУЭ субъектларына ярдәм итү инфраструктурасы;
- программада каралган критерийларга туры килә торган КУЭ субъектларының тиешле программаларда катнашуга тигез керүе;
- «Конкуренцияне яклау турында» 2006 елның 26 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән таләпләрне үтәп, ярдәм күрсәтү;
- ярдәм күрсәтү процедураларының ачыклығы.

5. Проблеманың эчтәлеген һәм аны хәл итү кирәклеген нигезләү программа методлары белән

Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә икътисади һәм социаль бурычларын хәл итүдә кече һәм урта эшкуарлык мөһим роль уйный, чөнки яңа эш урыннары булдыруга, кулланучылар базарын товарлар һәм хезмәт күрсәтүләр белән баеп, халыкның

икътисадый мөстәкыйльлеген, салым керемнәренә тотрыклылыгын тәмин итә. Эшқуарлыкны үстерү Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә социаль-икътисадый үстерүнең өстенлекле бурычларыннан берсе булып тора.

Кече һәм урта эшмәкәрлек үсешенә уңай тенденцияләренә карамастан, бизнес үсешенә комачаулаучы проблемалар кала бирә.

Кече һәм урта эшқуарлык субъектлары, эре предприятиеләргә караганда, тотрыклылык һәм көндәшлеккә сәләтлелек яғыннан азрак характерлана, димәк, «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенәң жирле үзидарә органнары тарафыннан ярдәм итүгә мохтаж.

КУЭ субъектлары үсешендә ярдәм итүче факторларны өч төркемгә бүлеп була:

1. оештыру проблемалары (предприятиене юридик рәсмиләштерү һәм теркәү белән кыенлыктар, үз эшен ачу һәм үстерү өчен кирәкле рөхсәт документларын алуда проблемалар (лицензияләр һ.б.), банкта счетлар ачу һ.б.);

2. матди-техник тәмин итү (житештерү һәм хезмәт бүлмәләренәң, заманча жиһазларның житмәве яисә булмавы, персоналның квалификациясе түбән булу, эшқуар эшчәнлегенәң житәрлек якланмавы һ.б.);

3. матди-финанс проблемалары:

- предприятиене теркәү өчен капитал алуның кыенлыгы;

- әйләнештәге акча житмәү;

- эшчәнлекне киңәйтү өчен үз акчаларының да, заем финанс чараларының да житмәве.

Күпчелек КУЭ субъектлары финанс хәленәң тотрыксыз булуы һәм акчаларның житмәве аркасында үз үсеше, яңа технологияләр кертү, продукциянең һәм хезмәт күрсәтүләренәң сыйфатын күтәрү, озак сроклы инвестицияләренә гамәлгә ашыру, яңа базарларны үзләштерү өчен эчке стимуллардан мәхрүм.

Шулай ук эшқуарлар идарәче һәм коммерцияле карарлар кабул итү өчен бизнес алып баруның төрле аспекты турында мәгълүматка мохтаж. Кече һәм урта бизнесны мәгълүмати тәмин итү проблемасы консультацияләү һәм мәгълүмати-аңлату чараларын уздыру кебек традицион формаларны кулланып хәл ителергә мөмкин.

Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты кече һәм урта бизнесны социаль тотрыклылыкның ышанычлы гаранты буларак карый һәм эшкә яраклы аз керемле һәм эшсез халыкны эшқуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү бурычын хәл итә. «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге өчен кече һәм урта бизнес халыкны даими эш белән тәмин итүнең ышанычлы чыганагы булып тора.

«Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенәң реаль икътисадый потенциалы әле хәл ителергә тиешле кече һәм урта бизнеста булган проблемалар аз түгел.

Программа кече һәм урта эшқуарлыкны алга таба үстерү өчен норматив-хокукый база булдыру, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына финанс, мәгълүмати, консультация һәм мөлкәти ярдәм күрсәтү, шулай ук контроль процессын оештыру буенча комплекслы гамәлләр планыннан гыйбарәт.

6. Программа чаралары системасы

Программа чараларын гамэлгә ашыру жирле бюджет акчаларыннан, бюджеттан тыш фондлардан финанслау шартларында, кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү программасы кысаларында Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының 2023-2027 елларга «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә инвестицияләр жәлеп ителгән эшкуарларның үз акчалары.

Программаның чаралары Программда билгеләнгән бурычлар нигезендә эшләнгән.

2023-2027 елларга Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү программасы исемлеге

№	Чараның аталышы	Башкаручылар	Төп чараларны башкару сроклары	Финанслау чыганагы
1. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен шартлар камилләштерү				
1.1.	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү һәм аларга ярдәм итү мәсьәләләрен жайга сала торган муниципаль норматив-хокукый база булдыру	«Кама Аланы штп » МБ БК	2023-2027	финансламыйча
1.2.	Муниципаль заказны урнаштыруда кече эшкуарлык субъектларының катнашуын мониторинглау	«Кама Аланы штп » МБ БК	2023-2027	финансламыйча
1.3.	Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү мәсьәләләре буенча фикерләрен исәпкә алу максатында кече һәм урта эшкуарлык субъектлары мәнфәгатьләрен чагылдыручы коммерциячел булмаган оешмалар, эшкуарларның ижтимагый берләшмәләре белән үзара хезмәттәшлек	«Кама Аланы штп » МБ БК	2023-2027	финансламыйча

1.4.	Программа кысаларында ярдәм алуучылар - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары реестрын төзү һәм алып бару	«Кама Аланы шТП» МБ БК	2023-2027	финансламыйча
1.5.	Өзерләү продукциясе, крестьян-фермер хужалыклары һәм башка житештерүчеләр эшчәнлеген үстерү	«Кама Аланы шТП» МБ БК	2023-2027	КУЭ чаралары
1.6.	Коррупциягә каршы рейтинглар формалаштыру механизмнарын эшләү һәм аны коррупциогенлыкка бәяләү, алга таба эшкуарларга мәгълүмат бирү	«Кама Аланы шТП» МБ БК	2023-2027	финансламыйча
1.7.	Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү проблемалары буенча эшлекле очрашулар, «түгәрәк өстәлләр» һәм семинарлар уздыруда катнашу	«Кама Аланы шТП» МБ БК, Районның башкарма комитеты (киләшү буенча)	2023-2027	«Кама Аланы шТП» бюджеты
1.8.	Содействие предпринимателям в подготовке конкурсной документации для участия в федеральных и региональных программах, реализуемых Министерством экономики социального развития Республики Татарстан	«Кама Аланы шТП» МБ БК, ТКМР ЭИС	2023-2027	Татарстан Республикасы бюджеты ¹
2. Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасы эшчәнлеген тәмин итү. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмати, консультация һәм мөлкәт ярдәме				
2.1.	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация ярдәмен гамәлгә ашыру һәм үстерү	«Кама Аланы шТП» МБ БК, ТКМР ЭИС	2023-2027	финансламыйча
2.2.	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм	«Кама Аланы шТП» МБ БК	2023-2027	финансламыйча

3. Кече һәм урта эшқуарлык өлкәсендә социаль яклау һәм хезмәтне саклау механизмнарын эшләү һәм гамәлгә кергү				
3.1.	Хезмәтне саклау эшләрен оештыру мәсьәләләрендә консультация-методика ярдәме	«Кама Аланы шТП» МБ БК	2023-2027	финансламыйча

Кабул ителгән кыскартулар исемлегә

«Кама Аланы шТП» МБ БК -«Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегә башкарма комитеты

ЭИС - Түбән Кама муниципаль районы эшмәкәрләренең ижтимагый советы.

Программаны ресурслар белән тәмин итү бюджет һәм бюджеттан тыш чыганақлардан акчалар тәшкил итә:

- федераль бюджет - федераль норматив хоқуқый актлар нигезендә кече һәм урта эшқуарлык субъектларына дәүләт ярдәме чараларын гамәлгә ашыруга Россия Федерациясе субъектларына конкурс нигезендә бүлеп бирелә торған акчалар (конкрет суммаларны күрсәтмичә, мөмкин булған чаралар чыганагы буларак фаразлана);

- Татарстан Республикасы бюджеты - федераль норматив хоқуқый актлар нигезендә кече һәм урта эшқуарлык субъектларына дәүләт ярдәме чараларын гамәлгә ашыруга конкурс нигезендә муниципаль берәмлекләргә бүлеп бирелә торған акчалар.

- Бюджеттан тыш чыганақлар.

Финанслау күләмнәре ел саен үзгәртеп корылырга тиеш һәм бюджет акчаларын бүлүчеләрнең тиешле норматив-хоқуқый актлары белән раслана.

¹Бюджетара субсидияләр һәм субвенцияләр кысаларында

7. Программа белән идарә итүне оештыру (Программаны гамәлгә ашыру механизмы)

Программаны гамәлгә ашыру механизмы - сроклар буенча координацияләнгән, жаваплы башқаручыларга билгеләнгән нәтижәләргә ирешүне тәмин итүче программа чаралары системасы ул.

Программаның заказчысы - Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегә Башкарма комитеты, аның бурычына Программа чараларын үтәүне оештыру һәм башқаручыларның үзара хезмәттәшлеген координацияләү керә.

Программа чараларын үтәү «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 209-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

8. Программаны гамәлгә ашыруның барышын тикшереп тору

Программаны гамәлгә ашыруның барышын һәм бүлеп бирелә торған акчаларны үзләштерүне Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегә башкарма комитеты һәм Түбән Кама муниципаль

районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Советы тикшереп тора.

Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты ел саен Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Советына Программаны үтәү барышы турында хисап бирә.

9. Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә тулаем икътисадый һәм социаль вәзгыятькә уңай йогынты ясап, инвестиция климатын яхшыртуга, жирлек инфраструктурасын үстерүгә, кече һәм урта эшқуарлык субъектларының конкурентлыгын күтәрүгә һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын яхшыртуга ярдәм итәчәк.

Программаны гамәлгә ашыру кысаларында кече һәм урта бизнес секторында «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә кече һәм урта эшқуарлык субъектлары санын арттырып, халыкның тотрыклы мәшгульлеген тәмин итү һәм кече һәм урта эшқуарлык субъектларынан Түбән Кама муниципаль районының «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге бюджетына салым һәм салым булмаган кертемнәрне арттыру өчен шартлар тудыру күздә тотыла.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге Программа чараларын финанслау һәм аларны үтәү дәрәжәсенә бәйле.

2027 елга Программаның нәтижәләре булырга тиеш:

- кече һәм урта эшқуарлык субъектлары санын арттыру;
- кече һәм урта эшқуарлык субъектлары хезмәткәрләренең уртача исемлек санын арттыру;
- кече һәм урта эшқуарлык субъектларынан барлык дәрәжәдәге бюджетларга салым керемнәрен арттыру;
- «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге инфраструктурасын үстерү һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту;
- муниципаль берәмлек икътисадының өстенлекле тармакларында эшчәнлек алып баручы кече предприятиеләрнең өлешен арттыру ягына «Кама Аланы шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге кече эшқуарлығының тармак структурасын үзгәртү;
- үзбездә житештерелгән товарлар, башкарылган эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр күләмен үз көчләре белән кече бизнес оешмалары тарафыннан арттыру.